

STORTINGET

Innst. 444 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 161 L (2020–2021)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i domstoloven mv. (signatur og elektronisk forkynnelse)

---

sparende, men de administrative og økonomiske konsekvensene er likevel begrensede.

Til Stortinget

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i domstoloven og tvangfullbyrdelsesloven for å øke fleksibiliteten ved signering i domstolene og hos namsmannen samt ved forkynnelse.

Et viktig tiltak for mer hensiktsmessige arbeidsmåter i domstolene er å tilrettelegge for elektronisk signering av avgjørelser, rettsforlik og rettsbøker. Det foreslås, på bakgrunn av erfaringer med midlertidige regler om signaturløsninger, en endring i forskriftshjemmelen i domstoloven § 197 a femte ledd, slik at Kongen kan gi nærmere regler også om fremgangsmåter for signering. I tillegg foreslås en endring i tvangfullbyrdelsesloven § 5-19, som innebærer at domstoloven § 197 a skal gjelde også for signering av namsbøker.

For å kunne utnytte offentlige myndigheters ressurser bedre foreslås det også endringer for å tilrettelegge nærmere for elektronisk forkynnelse. Etter domstoloven § 163 a kan det forkynnes elektronisk ved bruk av en «betryggende teknisk løsning som gir bevis for at dokumentet er mottatt av rette vedkommende». I proposisjonen foreslås en ny § 163 b i domstoloven, som skal utfylle § 163 a med regler om elektronisk forkynnelse som forkynnesform.

Lovforslagene tilrettelegger for en mer moderne og fleksibel saksbehandling i domstolene, hos namsmannen og ved forkynnelser. Forslagene vil være ressursbe-

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Martin Henriksen, lederen Lene Vågslid og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss, Peter Frølich og Frida Melvær, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen og Kjell-Børge Freiberg, fra Senterpartiet, Jan Böhler og Jenny Klinge, og fra Sosialistisk Venstreparti, Petter Eide, viser til Prop. 161 L (2020–2021) Endringer i domstoloven mv. (signatur og elektronisk forkynnelse). Komiteen merker seg at Justis- og beredskapsdepartementet i denne proposisjonen foreslår endringer i domstoloven og tvangfullbyrdelsesloven som er ment å øke fleksibiliteten ved signering i domstolene og hos namsmannen samt ved forkynnelse.

Komiteen viser til at et viktig tiltak for mer hensiktsmessige arbeidsmåter i domstolene er å tilrettelegge for elektronisk signering av avgjørelser, rettsforlik og rettsbøker. Det foreslås derfor, på bakgrunn av erfaringer med midlertidige regler om signaturløsninger, en endring i forskriftshjemmelen i domstoloven § 197 a femte ledd, slik at Kongen kan gi nærmere regler også om fremgangsmåten for signering. Komiteen merker seg at det i tillegg foreslås en endring i tvangfullbyrdelsesloven § 5-19, som innebærer at domstoloven § 197 a også skal gjelde for signering av namsbøker.

Komiteen merker seg videre at for å kunne utnytte offentlige myndigheters ressurser bedre, foreslås også endringer for å tilrettelegge nærmere for elektronisk forkynnelse. Komiteen viser til at etter domstoloven

§ 163 a kan det forkynnes elektronisk ved bruk av en «betryggende teknisk løsning som gir bevis for at dokumentet er mottatt av rette vedkommende». I proposisjonen foreslås det derfor en ny § 163 b i domstolloven, som skal supplere § 163 a med regler om elektronisk forkynnelse som forkynnesform.

Komiteen viser til at midlertidige regler som utfyller og supplerer prosessregelverket for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19, har vært i kraft siden den 28. mars 2020. Formålet med reglene har vært å tilrettelegge for en forsvarlig og rettssikker virksomhet i domstolene, politiet og påtalemyndigheten mv. samtidig som smitteverntiltak overholdes. Komiteen viser videre til at varigheten av de midlertidige reglene har blitt forlenget en rekke ganger, og at varigheten i Prop. 142 L (2020–2021) er foreslått forlenget til den 10. november 2021.

Komiteen merker seg at domstolene og brukerne har gode erfaringer med overgangen fra håndskrevne signaturer til elektronisk signering. Komiteen viser til at elektronisk signering også inngår naturlig i arbeidet med å digitalisere domstolene, og kan i de fleste tilfeller innebære en forenkling og effektivisering. Komiteen understreker at til tross for at det er smitteverntiltak som har begrunnet de midlertidige reglene om elektroniske signaturløsninger, er det klart at muligheten for slike signaturløsninger også ellers vil være en fordel og vil kunne gi større fleksibilitet og besparelser. Komiteen merker seg at departementet legger til grunn at befolkningen forventer at elektronisk signatur og andre signeringsløsninger er tilgjengelige også under normale omstendigheter, og at det således er flere gode grunner for å tilrettelegge for at dokumenter kan signeres elektronisk også uavhengig av behovet som har meldt seg etter utbruddet av covid-19.

Komiteen merker seg at det har blitt påpekt en rekke forbedringspunkter ved dagens løsninger både under høringsrunden og ved tidligere tilbakemeldinger. Komiteen viser til at departementet har merket seg disse og i den forbindelse understreker viktigheten av at de løsninger som tas i bruk, utvikles og tilpasses ved behov. Komiteen understreker at manuelle operasjoner, som kan innebære en risiko for menneskelige feil, bør begrenses til det minimale, og at det bør tilstrebtes en ensartet signeringspraksis.

Komiteen viser til at departementet i Prop. 122 L (2019–2020) uttalte at selv om forkynnesreglene som ble foreslått i proposisjonen, skulle gjelde midlertidig, kunne praktiseringen av reglene bidra med et nyttig erfaringsgrunnlag for å utrede forslag til permanente regler. Komiteen merker seg at departementet har inntrykk av at brukerne har gode erfaringer med de midlertidige reglene, og viser til at høringen understøtter at det er behov for og ønske om å tilrettelegge for elektronisk forkynnelse.

Komiteen viser til at hovedhensynene bak reglene om forkynnelser er å sikre at dokumenter som skal forkynnes, kommer frem til rette vedkommende, samt å sikre bevis for at forkynnelsen har skjedd, og på hvilket tidspunkt. Komiteen understreker at elektronisk forkynnelse må innrettes slik at det sikres at det forkynnes overfor rette vedkommende, og slik at hensynet til dokumentasjon ivaretas.

Komiteen viser til at domstollovens regler om elektronisk forkynnelse er teknologinøytrale og stiller krav om «betryggende» tekniske løsninger, og at hva som anses som «betryggende», vil utvikle seg over tid og må vurderes konkret. Komiteen merker seg at departementet ikke har funnet det hensiktsmessig å angi nærmere hvilke krav som bør stilles til de tekniske løsningene ut over at de må være betryggende. Det foreslås heller ikke endringer i kravet om at forkynnelsen må skje gjennom en «betryggende teknisk løsning», jf. domstolloven § 163 a første ledd annet punktum, jf. § 197 a. Komiteen viser til at dette gir rom for å ta i bruk nye løsninger som vil komme i fremtiden.

Komiteen merker seg at departementets klare utgangspunkt er at elektronisk forkynnelse kun skal kunne utføres når det er konkret forsvarlig og hensiktsmessig. Komiteen merker seg videre at departementet understreker at det må sikres at ikke særlige kategorier av personopplysninger blir gjort tilgjengelige for uvedkommende, og at det bør tas høyde for at ikke alle personer har samme forutsetninger for og ønske om å kommunisere digitalt. Komiteen viser til at departementet understreker at i tillegg til dette må også myndighetene etterstrebe å gi god informasjon og, om nødvendig, veiledning til dem som har behov for det.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i domstolloven mv. (signatur og elektronisk forkynnelse)

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

Ny § 163 b skal lyde:

Forkynnelse etter § 163 a kan skje ved elektronisk oversendelse gjennom en betryggende teknisk løsning som, når oversendelsen åpnes, automatisk sender en melding til avsenderen om åpningen. Meldingen anses som

mottakskvittering. Forkynne­sestidspunktet skal fastsettes til dagen meldingen om åpningen ble sendt.

Forkynne­se etter § 163 a kan også skje ved elektro­nisk oversendelse gjennom en betryggende teknisk løsning som ikke automatisk sender en melding til avsenderen ved åpning av oversendelsen. Den som mottar en forkynne­se, skal bekrefte mottaket snarest mulig og se­nest innen en frist som er angitt i oversendelsen. Bekref­tel­sen skal gis gjennom den samme løsningen som ble brukt for oversendelsen. Dersom det ikke er mulig å bruke den samme løsningen, skal det gis bekref­tel­se på en annen måte som gir bevis for at oversendelsen er mottatt. Bekref­tel­sen anses som mottakskvittering. Forkynne­sestids­punktet skal fastsettes til dagen bekref­tel­sen ble gitt.

Retten kan pålegge den som skal motta en forkynne­se etter første eller annet ledd å være tilgjengelig for for­kynne­se i et bestemt tidsrom. Pålegget skal gis i rettsmøte og føres inn i rettsboken. Er et slikt pålegg gitt, og mottaket av oversendelsen ikke bekref­tes etter første eller annet ledd, skal forkynne­sestidspunktet fastsettes til utløpet av tidsrommet som ble fastsatt i pålegget. Forkynne­sen skal likevel ikke anses som skjedd dersom det er grunn til å tro at adressaten hadde gyldig fravær.

§ 197 a annet ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder der det med hjemmel i lov kreves underskrift på rettens skriftlige avgjørelser, rettsforlik og rettsbøker.

§ 197 a femte ledd skal lyde:

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om elektro­nisk kommunikasjon med domstolene, herunder regler om signering og fremgangsmåter for signering, integritet og konfidensialitet og regler som stiller krav til produkter, tjenester og standarder som er nødvendige for slik kommunikasjon.

II

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfyllbyrdelse skal § 5-19 første ledd tredje og nytt fjerde punktum lyde:

Boken signeres av namsmannen. Domstol­loven § 197 a annet ledd gjelder tilsvarende.

III

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 47 om tilpasninger i prosessregelverket som følge av utbruddet av covid-19 mv. gjøres følgende endringer:

§§ 7, 8, 10, 11, 12 og 12 a oppheves.

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til for­skjellig tid.

Oslo, i justiskomiteen, den 11. mai 2021

Lene Vågslid

leder

Per-Willy Amundsen

ordfører

